

Ing. Joost Wentink (68) over duurzame ontwikkelingen.

Keukens en meubelen worden ook verkocht op emotie en trend

Het moet de burger wel verteld worden.

“De Green Deals van begin oktober lijken te veel een sigaar uit eigen doos en oude wijn in nieuwe zakken. De intenties zijn goed, maar er is weinig nieuws onder de zon. De overheid communiceert geen visie op het Nederland van (over) morgen. De Green Deals ademen een sfeer van: Wij als overheid hebben geen geld. Bedrijfsleven, doe het zelf maar.”

De verduurzaming van de bestaande woningvoorraad: “De kennis daarover is embryonaal. Weinigen overzien het hele gebied.”

> “Auto’s en binnen de woonomgeving keukens en meubels worden verkocht op emotie en trend. Voor auto’s geldt dat energiezuinigheid al goed is voor een stoer verhaal tijdens de borrel. Ook voor keukens en meubels geldt dat zij onderdeel vormen van ons imago. Dat kan ook gaan gelden voor de energievriendelijkheid van je woning. Maar het moet de burger wél verteld worden. Het opvoeren van de energieprestatie of anders gezegd het verbeteren van het energielabel is al snel een rendabele zaak. Het heeft dus niets met kosten te maken. Het is een kwestie van marketing. Als een woningeigenaar daaraan imago kan ontlenen, is hij veel eerder bereid om het aan te schaffen, net als de keukens en de meubels.”

Zo denkt ing. Joost Wentink (68) ook over de toepassing van zonnepanelen op gebouwdaken ten behoeve van elektraopwekking. In zijn professionele beleving heeft het dak een belangrijke functie bij het duurzamer maken van de wereld. “De bestaande gebouwvoorraad is essentieel bij het op gang brengen van duurzame ontwikkelingen.”

Bij veel mensen bestaat er weerstand om zonnepanelen te integreren in hun dak. “Velen vinden het lelijk, maar ze kennen de móóie uitvoeringen niet zoals bijvoorbeeld een voldak oplossing. Architecten en leveranciers moeten zon-pv in de markt zetten als ‘mooi en mak-

kelijk’, dat wil zeggen: mooi om te zien, gemakkelijk om aan te brengen. Er valt op dat punt nog veel te winnen.”

Twee ingenieurs. Joost Wentink is in zijn werkzaam leven in verantwoordelijke topfuncties werkzaam geweest bij diverse werkgevers: bouwer Ballast Nedam, ingenieursbureau DHV en technologie-instituut GeoDelft nu Deltares.

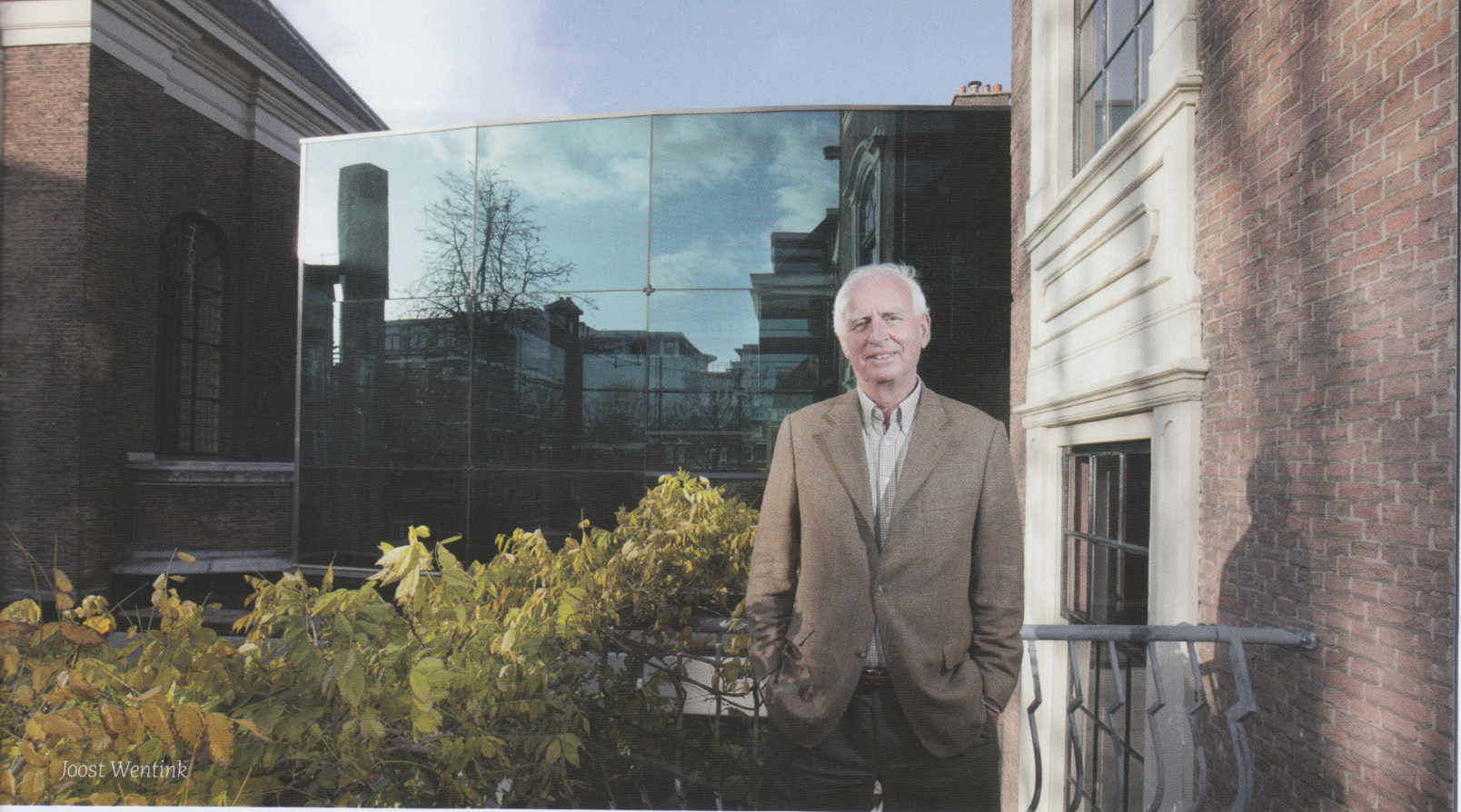
Tegenwoordig is hij vooral belangenbehartigend bezig bij KIVI NIRIA en sinds enige tijd ook voorzitter van de Europese bouwkoepel EC-CREDI. Deze afkorting staat voor European Council for Construction, Research, Development and Innovation. In die functie is hij in Brussel in een aantal functies actief rond het thema ‘research in de bouw’.

Als hoofdbestuurslid van KIVI NIRIA in ons land is hij ook nauw betrokken bij de andere wijze waarop techniek, dus het beroep van de ingenieur, aan de samenleving gepresenteerd zou moeten worden. Immers, ingenieurs spelen een voorname rol in de grote uitdagingen die er voor ons liggen. Zoals bijvoorbeeld het meer duurzaam omgaan met onze energievoorziening, het gebruik en aanwending van materialen maar ook die van de gezondheidszorg/vergrijzing.

Gezondheidszorg en vergrijzing? “Ja, ook daarin zijn ingenieurs

KIVI NIRIA: kennis en ervaring

KIVI NIRIA is de beroepsvereniging voor ingenieurs die acht jaar geleden ontstond door een fusie van het KIVI en het NIRIA. De afkorting KIVI staat voor ‘Koninklijk Instituut Van Ingenieurs’. De afkorting NIRIA betekent ‘Nederlands Instituut van Register-Ingenieurs en Afgestudeerden van hts’en’. Van oudsher was het Kivi (opgericht in 1847!) de brancheorganisatie van de universitair opgeleiden. De koning der Nederlanden was beschermheer van het genootschap. Het Niria (opgericht in 1910) vertegenwoordigde de afgestudeerde hbo’ers. Nu echter zijn beide verenigingen in elkaar opgegaan. Hun namen zijn nog wel herkenbaar in de nieuwgekozen naam.

Joost Wentink

van levensbelang. Alleen beseffen weinig mensen dat. Alleen al om voldoende jongeren voor dit mooie beroep te laten kiezen moeten we dat duidelijker gaan vertellen”, aldus Weenink. “Wie weet bijvoorbeeld, dat achter iedere medisch specialist in feite twee ingenieurs staan. Veel medische handelingen geschieden immers met apparatuur die wordt bedacht en ontwikkeld door ingenieurs. Zonder ingenieurs geen techniek in de gezondheidszorg. Tot op heden zijn de ingenieurs in ons land altijd erg terughoudend geweest in het innemen van standpunten. We waren er niet voor geëquipeerd. KIVI NIRIA is als beroepsvereniging sterk op zijn eigen achterban gericht. Vanaf nu willen we echter een factor zijn in het publieke debat. Maar we zijn daarin nog een beetje zoekende. Maar zeker is dat u meer van ons zult gaan horen.”

Mackay. In de nieuwe KIVI NIRIA-strategie is energievoorziening een ‘zwaar’ thema. Vorig jaar was opnieuw het jaarcongres van de

organisatie daaraan geheel gewijd.

Een populair congresitem waren de berekeningen van de Engelse hoogleraar David Mackay. Hij becijferde, hoeveel energie er dagelijks gemiddeld wordt ‘verstoekt’ voor één persoon in onze maatschappij, thuis en elders (voor nadere uitleg: zie kader bij dit artikel). Dat getal kwam voor Nederlanders neer op 190 kW/u per persoon per dag. Dat is bijna 50 maal zoveel als wat een Nederlander gemiddeld dagelijks thuis aan elektriciteit verbruikt. “Met zulke cijfers wordt ons persoonlijk energiebeslag plotseling veel indringender en transparanter”, aldus Wentink.

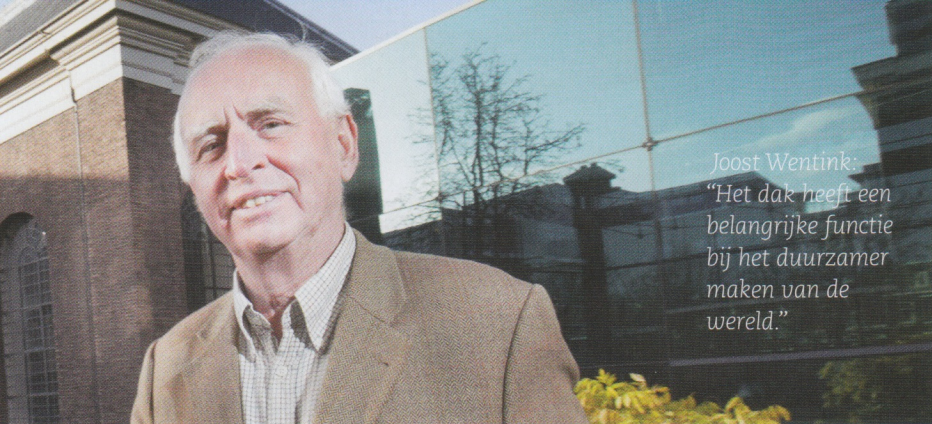
Wat KIVI NIRIA zich voor de komende tijd onder meer ten doel stelt, is het vergroten van het inzicht in het gebruik van energie, zowel fossiel als duurzaam. “Aan de hand van Mackay ben ik me bijvoorbeeld een hoedje geschrokken van het feit, dat mijn gasmeter een veel grotere energievreter is dan mijn stroommeter. >

Pot met geld voor onderzoek naar ‘groene’ gebouwen

Tot de werkzaamheden van ing. Joost Wentink bij de Europese bouwkoepel ECCREDI in Brussel behoort onder meer het medebeheer van een pot geld voor onderzoek naar energie-efficiëntie van gebouwen. Dat onderzoeksprogramma is een publiek-privaat partnership van de EU en de Europese bouwindustrie. Het fonds bevat 1 miljard euro.

Volgens gegevens van de EU worden uit het fonds bedragen toegekend aan onderzoekers en bouwsector voor het promoten van ‘groene’ technologieën en voor het ontwikkelen van energie-efficiënte systemen en materialen voor toepassing in nieuwbouw en renovatie. Einddoel is het radicaal verminderen van de energiebehoeften en CO₂-emissies van die gebouwen.

Het programma staat bij de EU bekend als het ‘Seventh Framework Programme for Research’ (kortweg FP7). Het werd in juli 2009 van de kant geduwd, met de oproep om onderzoeksvoorstellen in te dienen. Die oproep wordt elk jaar herhaald. De belangstelling voor het fonds is groot.

Joost Wentink:
"Het dak heeft een belangrijke functie bij het duurzamer maken van de wereld."

Volgens de Mackay-berekening gebruik ik bijna tien maal zo veel kW/u per persoon per dag via mijn gasmeter dan via mijn stroommeter. Zo werd ik me bewust van de uitdaging om vooral aan de verwarmingskant te gaan besparen. Besparingen op stroom zijn ook belangrijk maar zet minder zoden aan de dijk."

Zeer beschamend. Joost Wentink steekt echter niet onder stoelen of banken, dat de samenleving de switch van fossiel naar duurzaam niet in zijn uppie kan maken. "Daarin heeft de overheid een grote rol te vervullen, maar die wordt onvoldoende serieus genomen. De instelling van een Topteam Energie (een van de negen topteams uit het topsectorenbeleid van minister Verhagen; ze hebben in de zomer gerapporteerd) is goed, maar de resultaten vallen me nog tegen. "Hun insteek is erg technisch, met weinig aandacht voor zoekrichtingen naar de wijze waarop de publieke opinie gemobiliseerd kan worden. En de Green Deals van begin oktober lijken te veel een sigaar uit eigen doos en oude wijn in nieuwe zakken. De intenties zijn goed, maar er is weinig nieuws onder de zon."

"De overheid communiceert geen visie op het Nederland van (over) morgen. De Green Deals ademen een sfeer van: 'Wij als overheid hebben geen geld. Bedrijfsleven, doe het zelf maar'. Mag ik eerlijk zeg-

gen, wat ik daarvan denk? Ik vind het beschamend. Beschamend, dat een generatie die in hoog tempo de natuurlijke delfstoffen -onze gasbel- opfikt, tegen de toekomstige generatie zegt, dat we op dit moment te arm zijn om te investeren in de toekomst van volgende generaties. Werkelijk beschamend."

Brussel. Volgens Wentink zou de oplossing voor dit lethargische optreden wel eens in Brussel kunnen liggen, vooral ten aanzien van de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. "Ik zie een belangrijke rol voor het energielabel. Een goede introductie daarvan kan het integrale -het Mackay- denken zowel aan de vraag- als aan de aanbodskant sterk bevorderen. Zo'n 35 tot 40% van de CO₂-belasting is gerelateerd aan de bebouwde omgeving. Dat kan gemakkelijk veranderen, want de bebouwde omgeving is de enige omgeving die van energievragend energieleverend zou kunnen worden. Maar je merkt in de praktijk nauwelijks, dat dat besef leeft."

Voor dat onderdeel heeft hij daarom zijn hoop op de EU gevestigd: "Europa werkt vooral met lange termijn agenda's, veel meer dan op nationaal niveau gebeurt. Soms denk ik wel eens: laten we blij zijn, dat de EU het doet, want daar regeert niet de waan van de dag, zoals dat op nationaal niveau vaak het geval lijkt te zijn." >

Mackay en de energie

Om de Europese burger bewust te maken van zijn totaalenergieverbruik, heeft de Engelse hoogleraar David Mackay becijferd, hoeveel beslag op energiedragers er dagelijks in Engeland gemiddeld wordt gelegd door één persoon in onze samenleving, thuis en buitenshuis. In samenwerking met TUDelft werkte KIVI NIRIA deze becijfering om voor Nederland en kwam tot een gebruik per Nederlander van 190 kW/u. Dat is bijna 50 maal zoveel als wat we thuis per persoon aan elektriciteit verbruiken.

De uitleg van Mackay over ons dagelijkse 'totaalgebruik' is (kort weergegeven) als volgt. Elke burger verbruikt thuis energie voor stroom en warmte, maar elders wordt voor diezelfde persoon ook energie of beter gezegd energiedragers verbruikt: de trein waarin hij reist, het kantoor waarin hij werkt, de machines waarmee goederen voor hem worden gemaakt, de transportmiddelen (auto, schip, vliegtuig) waarmee die goederen worden vervoerd en de goederen zelf (kunstmest, kunststoffen). Volgens Mackay wordt de Europese burger zich door deze voorstelling van zaken meer bewust van zijn persoonlijke energiebehoeften.

Het opzienbarende boek van Mackay ('Sustainable energy – without the hot air') is gratis beschikbaar op internet: <http://www.withouthotair.com>. Wentink gebruikt deze kapstok ook voor zijn eigen leertraject om wegwijs te raken in de wereld van het duurzaam omgaan met energie. Hij gebruikt zijn blog <http://www.wentventures.nl> als zijn leeromgeving.